Y CRIW Mentrus

Cystadleuaeth Ysgolion Cynradd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

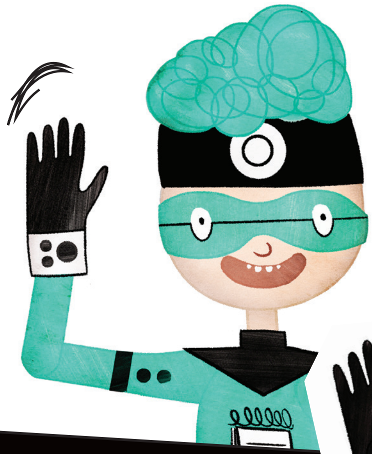

Ymgorffori Menter yn y Cwricwlwm

Astudiaeth achos:
Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru, Y Trallwng

Ysgol gynradd yn y canolbarth sef Welshpool CIW Primary School oedd enillydd Gwobr Eco yn Rownd Derfynol Genedlaethol Y Criw Mentrus 2021 am eu prosiect 'Be Plastic Aware Fair'. Mae ymgorffori addysg fenter wedi eu helpu i ddatblygu eu cwricwlwm oherwydd...

"Rhaid i'r ysgolion yng Nghymru baratoi pobl ifanc i ddatblygu safonau llythrennedd a rhifedd uwch, i ddod yn fwy cymwys yn ddigidol ac yn ddwyieithog, ac i fod yn ddinasyddion hyderus, galluog a thosturiol – dinasyddion Cymru a dinasyddion y byd, ac i fod yn barod i chwarae rhan lawn mewn bywyd a gwaith."

“Mae ymgorffori addysg fenter wedi galluogi ein disgyblion i gyflawni hyn i gyd; trwy ddarparu cyfleoedd iddynt fod yn fentrus, yn greadigol, ac yn arloesol, i fentro ac i ddatrys problemau, i gyd mewn cyd-destun byd go iawn.”

Agorodd Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru, Y Trallwng ym mis Medi 2017 ar ôl uno pedwar lleoliad. Symudodd yr ysgol i safle newydd yn Ionawr 2021, ac mae 297 o ddisgyblion ar y gofrestr sy’n cynnwys 32 yn narpariaeth meithrin yr ysgol ar gyfer plant 3 a 4 mlwydd oed. Mae’r ysgol hefyd yn cynnal cyfleuster Dechrau’n Deg, gan wasanaethu cymuned gymharol ddifreintiedig, ble mae oddeutu traean o’r disgyblion yn gymwys i dderbyn prydau ysgol rhad ac am ddim, sydd ymhell uwchlaw’r cyfartaledd cenedlaethol. Mae gan oddeutu 39% o ddisgyblion anghenion dysgu ychwanegol, a gynhelir mewn 3 dosbarth ychwanegol, dau ar gyfer disgyblion ag anawsterau dysgu cymedrol a Rhaglen Anogaeth ar gyfer disgyblion ag anawsterau ymddygiadol, emosiynol a chymdeithasol.

Mae mentergarwch yn un o grwpiau ‘Llais y Disgybl’ yr ysgol. Mae dau gynrychiolydd o bob dosbarth yn mynychu cyfarfodydd hanner tymor sy’n para oddeutu 30 munud. Mae oddeutu ugain o blant rhwng 4-11 oed yn y grŵp, gyda chefnogaeth athro a dau CALU. Arweinir y cyfarfodydd gan y Cadeirydd gyda chefnogaeth Is-gadeirydd, trysorydd, ac ysgrifennydd sy’n cofnodi’r cyfarfodydd, ac yn eu e-bostio at y Pennaeth. Trafodir syniadau a phleidleisir i gytuno ar y prosiect nesaf. Yna mae’r plant yn trafod eu syniad gyda’u dosbarth ac yn aml yn gwneud ymchwil pellach yn eu hamser eu hunain.

“Rwyf wrth fy modd gyda’r Criw Mentrus! Rwyf wedi gwneud llawer o ffrindiau newydd o ddosbarthiadau eraill. Mae bod yn Gadeirydd yn hwyl gan fy mod yn cael rhedeg y cyfarfodydd a helpu i wneud penderfyniadau pwysig.”
Cadeirydd y Criw Mentrus (10 oed)

Y prosiect Menter diweddaraf oedd gwneud a gwerthu cardiau Dydd San Ffolant. Ar ôl cynnal arolwg i ddarganfod faint o blant fyddai â diddordeb mewn prynu cardiau, mynychodd y disgyblion glwb ar ôl ysgol a gynhaliwyd dros bythefnos, lle buont yn dylunio ac yn cynhyrchu cardiau gan ddefnyddio adnoddau’r ysgol, a phosteri i’w hysbysebu. Gwerthwyd y cardiau gan y Tîm Menter am £1 yr un yn ystod amseroedd egwyl. Ar ôl i’r plant ysgrifennu eu cardiau a’u postio mewn bocs, dosbarthwyd y cardiau gan y Tîm Menter ar Ddydd San Ffolant.

Roedd y Tîm Menter yn frwdfrydig ac yn cymryd rhan lawn yn y gweithgaredd gan fod pob oedran yn gallu cyfranogi. Cydweithiodd pawb fel tîm. Er enghraifft, yn y clwb ar ôl ysgol roedd y disgyblion hŷn yn gallu defnyddio eu menter a gweithio'n annibynnol heb oruchwyliaeth oedolyn, gan helpu'r plant iau i ddylunio a chreu eu cardiau. Gwerthwyd y cardiau i gyd, a chodwyd £74.00. Defnyddir yr arian hwn i brynu offer maes chwarae, a hefyd bagiau o gloron tatws i'w plannu ar gyfer prosiect yn y dyfodol.

Mae'r Tîm Menter yn gweithio yn ogystal ar brosiect tymor hwy a ddechreuodd pan fu'r plant yn casglu hadau planhigyn Ceiniog Arian. Heuwyd yr hadau yma a'u trawsblannu i botiau mwy. Mae'r plant wedi meithrin yr eginblanhigion dros fisoedd y gaeaf ac wedi ysgrifennu at y Cyngor Tref i ofyn a oes modd gwerthu'r planhigion yn y dref ar ddiwrnod marchnad. Bydd y plant hefyd yn addurno jariau jam, torchau drws ac addurniadau bwrdd gan ddefnyddio codennau hadau planhigion Ceiniog Arian i'w gwerthu mewn digwyddiad yn y dyfodol. Mae ein Tîm Menter yn teimlo'n angerddol am gynaliadwyedd ac yn ystyried prosiectau gwyrdd lle bo modd gan eu bod yn deall pwysigrwydd hyrwyddo cynaliadwyedd ar gyfer cenedlaethau o ddisgyblion y dyfodol.

Mae'r dull hwn wedi cynorthwyo i ymgorffori addysg fenter ar draws y cwricwlwm. Er enghraifft, roedd y prosiect hwn yn cwmpasu ystod o gysylltiadau cwricwlwm, yn benodol Iaith, llythrennedd a Chyfathrebu, Celfyddydau Mynegiannol a TGCh i ddylunio, cynhyrchu a hyrwyddo eu cardiau, a Mathemateg a rhifedd, er enghraifft, roedd y disgyblion yn gallu cyllidebu'n gywir, a defnyddio arian wrth roi newid i'w cyfoedion.

Mae cynnal wythnos Fenter flynyddol yn ffordd wych arall o gynnwys pob plentyn, athro, rhiant, a'r gymuned ehangach. Yn Ysgol Gynradd Y Trallwng mae pob dosbarth yn penderfynu ar weithgaredd menter i godi arian i'w dosbarth. Mae'r plant yn cynhyrchu pethau trwy'r wythnos ac yna'n cynnal ffair ar ddiwedd yr wythnos i werthu eu cynnyrch.

Mae'r Tîm Menter yn cynnal arolygon gyda disgyblion eraill, yn hysbysebu digwyddiadau ar-lein, a gyda phosteri o amgylch yr ysgol, ac yn y gymuned leol pan fo'n briodol. Mae ysgrifennu llythyrau at fusnesau lleol a rhieni hefyd yn cynorthwyo i gadw costau adnoddau mor isel â phosibl. Mae'r disgyblion hefyd yn ysgrifennu am eu prosiectau menter ar gyfer cylchlythyrau'r ysgol lle maent yn hysbysu'r rhieni o'r elw a wneir yn y digwyddiadau, sut y defnyddir yr arian a godir a sut y bydd o fudd i'r ysgol.

Mae'r dull hwn o ymgorffori addysg fenter wedi bod yn llwyddiant ysgubol, gan gyflwyno gweithgareddau sy'n seiliedig ar y cwricwlwm drwy gydol yr wythnos a dros weddill y tymor. Wrth i bob grŵp oedran gymryd rhan yn y gweithgareddau, mae disgyblion yn dechrau ymddiddori yn ifanc ac yn dysgu am fenter trwy wylio a helpu eu cyfoedion hŷn.

"Mae'r Criw Mentrus wedi rhoi'r cyfle i'n plant ddatblygu eu sgiliau entrepreneuraidd mewn ffordd hwyliog a rhyngweithiol wrth ddatblygu'r pedwar diben fel dinasyddion uchelgeisiol mentrus a chreadigol."
Pennaeth Dros Dro

"Mae'n fraint cael bod yn rhan o ysgol sy'n frwd dros ymgorffori Mentergarwch yng nghwricwlwm yr ysgol. Mae mentergarwch wedi galluogi ein plant i ddatblygu i fod yn ddysgwyr uchelgeisiol, galluog. Credwn fod ysgogi diddordeb disgyblion o oedran cynnar yn eu helpu yn eu gyrfaoedd yn y dyfodol oherwydd y sgiliau y byddant yn eu mabwysiadu, er enghraifft, gallu cymdeithasol cynyddol, hyder i ymddiried yn eu sgiliau menter a meddwl yn feirniadol"
Arweinydd Menter

Cyswllt: Catrin Evans
Ebost: EvansC814@hwbcymru.net

Ydych chi'n cymryd rhan mewn mentrau yn eich ysgol yn barod neu hoffech chi weld sut mae rhoi cynnig arni? I gael digon o ysbrydoliaeth, syniadau a rhagor o astudiaethau achos sy'n dangos sut y gallech ddefnyddio menter fel modd i wella pob agwedd ar y cwricwlwm cynradd, ewch i www.criwmentrus.com neu cysylltwch ag un o'r tîm am gymorth.

Syniadau Mawr Cymru
Big Ideas Wales

Busnes Cymru | Business Wales

Noddwr Cyswllt
Associate Sponsor
NatWest Cymru